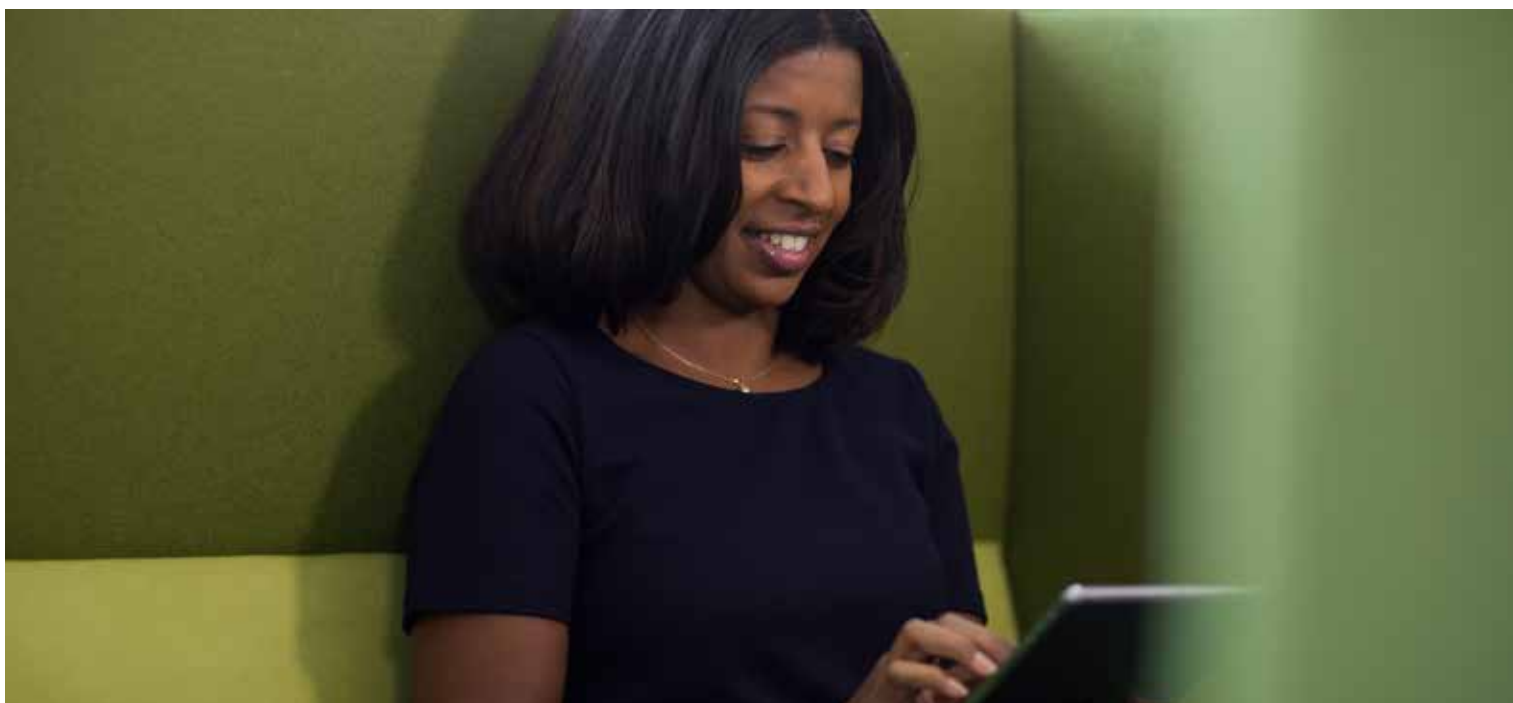

KPA SmartPension®

Allmänna försäkringsvillkor premiebestämd ålderspension PA03

Innehållsförteckning

	Sidan
1. Försäkringsavtalet	3
2. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan återbetalningsskydd.....	6
3. Så placeras premierna och pensionskapitalet	7
4. Hur bestäms pensionen?	9
5. Så betalas pensionen ut.....	11
6. Avgifter till KPA Pensionsförsäkring	13
7. Återköp	14
8. Årligt värdebesked	14
9. En pensionsförsäkring måste följa lagstiftningen	14
10. Begränsningar av KPA Pensionsförsäkrings ansvar	15
11. Om du inte är nöjd	16
12. Personuppgifter	17
13. Motverkan av penningtvätt och finansiering av terrorism....	17

Dessa villkor gäller för avtal om försäkringar som har träffats den 1 januari 2009 och därefter .

1. Försäkringsavtalet

Vad är premiebestämd ålderspension PA03?

Enligt PA 03 ska arbetsgivaren varje månad betala in avgiften för den individuella ålderspensionen till den pensions- eller fondförsäkring som arbetstagaren skriftligen har valt.

Dessa villkor gäller när arbetstagaren har valt KPA Pensionsförsäkring AB (publ) som försäkringsgivare för den pensionsförsäkring som arbetsgivaren ska betala in avgiften för den individuella ålderspensionen till.

Vem är försäkringsgivare?

Försäkringsgivare är KPA Pensionsförsäkring AB (publ), organisationsnummer 516401-6544, nedan kallat KPA Pensionsförsäkring.

Vem är försäkringstagare?

Försäkringstagare och ägare till försäkringen är den arbetsgivare som betalar in pensionsavgiften för den individuella ålderspensionen som premie till försäkringen. Den försäkrade betraktas som försäkringstagare när det gäller att

- lägga till eller ta bort återbetalningsskydd
- välja fonder och att omplacera de fondandelar som hör till försäkringen och
- förordna förmånstagare för dödsfall
Den försäkrade kan i övrigt inte förfoga över försäkringen. Försäkringsavtalet kan inte överlåtas till någon annan ägare, om inte den försäkrade byter till en ny arbetsgivare som omfattas av PA 03. Då går äganderätten till försäkringsavtalet automatiskt över till den nya arbetsgivaren.

Vem är försäkrad?

Försäkrad är den på vars liv försäkringen gäller.

Vem är förmånstagare?

Förmånstagare är den person som försäkringsbeloppet ska betalas ut till enligt dessa villkor. Vilka som är förmånstagare framgår längre fram i dessa villkor.

Vad menas med premie?

Med premie menas avgiften som arbetsgivaren betalar in till försäkringen som premie.

Vad menas med värdepappersfond?

Med värdepappersfond menas en sådan värdepappersfond där KPA Pensionsförsäkring placerar den inbetalade premien efter avdrag för eventuella avgifter.

Vad menas med fondandel?

Med fondandel menas en andel i en värdepappersfond. KPA Pensionsförsäkring är ägare till de fondandelar som kopplas till varje enskild försäkring.

KPA Pensionsförsäkring ansvarar inte för fondandelarnas värdeutveckling.

På vad grundas försäkringsavtalet?

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren och/eller den försäkrade har lämnat skriftligen till KPA Pensionsförsäkring. Om någon av dessa uppgifter är oriktig eller ofullständig, gäller vad som står i lagen om försäkringsavtal om sådana fall.

Om försäkringstagaren har handlat svikligt eller i strid med tro och heder när uppgifterna lämnades, är försäkringsavtalet ogiltigt (12 kap. 2 § första stycket försäkringsavtalslagen).

KPA Pensionsförsäkring har inte heller något ansvar eller bara ett begränsat ansvar för inträffade försäkringsfall, om försäkringstagaren eller den försäkrade annars lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som har betydelse för KPA Pensionsförsäkrings bedömning av den försäkrades hälsa. De oriktiga eller ofullständiga uppgifterna ska i så fall ha lämnats med uppsåt eller av oaktsamhet som inte är ringa. (12 kap. 2 § andra stycket försäkringsavtalslagen).

För försäkringsavtalet gäller dessutom fondbestämmelserna för de värdepappersfonder där de inbetalade premierna är placerade.

När inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar för försäkringen?

KPA Pensionsförsäkrings ansvar för försäkringen inträder dagen efter den dag försäkringstagaren betalar första premien för försäkringen.

Vilka lagar gäller för försäkringsavtalet?

För försäkringsavtalet gäller svensk allmän lag, förutsatt att inte något annat anges i lagen om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal.

Kan KPA Pensionsförsäkring ändra försäkringen?

KPA Pensionsförsäkring förbehåller sig rätten att under försäkringstiden ändra dessa villkor och försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringens art eller någon annan särskild omständighet.

Med ändring menas en ändring av det faktiska innehållet i villkoren och försäkringsavtalet, till exempel ändring av sättet att ta ut och beräkna avgifterna för försäkringen samt att införa särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som försäkringstagaren, den försäkrade eller förmånstagare begär.

Med annan särskild omständighet menas till exempel ändring på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighetsföreskrifter eller ändring av annan för försäkringsavtalet viktig förutsättning.

Med annan särskild omständighet menas också ändring av det pensionsavtal som ligger till grund för försäkringstagarens betalning av premie till försäkringen.

Under vissa avsnitt i villkoren har särskilt framhållits att KPA Pensionsförsäkring har rätt att ändra villkoren eller försäkringsavtalet i övrigt.

En ändring av villkoren och försäkringsavtalet i övrigt träder i kraft en månad efter det att KPA Pensionsförsäkring har skickat ett meddelande om ändringen. Ändring som beror på lagstiftning, lagtillämpning eller myndighetsföreskrifter börjar gälla omedelbart eller vid den tidpunkt som följer av lag eller bestämmelse i tillämpligt pensionsavtal.

Observera att KPA Pensionsförsäkring alltid kan ändra

- antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet och driftskostnader m.m., som används för att bestämma det garanterade pensionsbeloppet som varje inbetald premie ger upphov till. Som framgår av avsnittet "Så bestäms pensionen" kan dessa antaganden ändras när som helst för kommande inbetalningar av premier
- de antaganden om ränta m.m. som används vid bestämmande av det delningstal som används när storleken av återbäringstillägget bestäms. Som framgår av avsnittet "Hur bestäms den eventuella återbäringen i den traditionella försäkringen?" kan dessa antaganden ändras när som helst under försäkringstiden.

Observera att KPA Pensionsförsäkring också alltid kan ändra

- storleken på de avgifter som tas ut från försäkringen.

Kan pensionskapitalet flyttas?

Försäkringstagaren har rätt att flytta hela pensionskapitalet i försäkringen till en ny pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare enligt reglerna i inkomstskattelagen och försäkringsavtalslagen om flytt av pensionskapital. Pensionskapitalet får dock inte flyttas om försäkringen har börjat att betalas ut. I vissa fall krävs det en godkänd hälsoprövning för att försäkringstagaren ska få flytta pensionskapitalet, nämligen om

- försäkringen bara omfattar ålderspension eller
- återbetalningsskydd har lagts till mindre än 90 dagar före den dag en skriftlig ansökan om flytt kommer in till KPA Pensionsförsäkring.

Om försäkringen har ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande, måste den insätta förmånstagaren skriftligen samtycka till flytten av pensionskapitalet.

När flyttas pensionskapitalet?

Pensionskapitalet ska flyttas senast den första bankdagen 90 dagar efter det att KPA Pensionsförsäkring tagit emot en skriftlig ansökan om flytt av pensionskapitalet. Om flytten kräver godkänd hälsoprövning, ska pensionskapitalet flyttas senast den första bankdagen 90 dagar efter den dag den försäkrades hälsa godkänns.

Betalar KPA Pensionsförsäkring ränta om flytten dröjer?

Om flytten av pensionskapitalet dröjer längre, betalar KPA Pensionsförsäkring dröjsmålsränta enligt räntelagen. Räntan beräknas från dagen efter den dag pensionskapitalet senast skulle ha flyttats till och med dagen före den dag pensionskapitalet faktiskt flyttas. Någon ränta betalas inte ut om det sammanlagda räntebeloppet är mindre än 0,5 procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Vilka avgifter tar KPA Pensionsförsäkring ut när pensionskapitalet flyttas?

KPA Pensionsförsäkring har rätt att ta ut avgifter för att flytta pensionskapitalet. Avgifterna kan förändras under försäkringstiden, liksom sättet att ta ut dem. De aktuella avgifterna finns på KPA Pensions hemsida kpa.se. Det går också att ringa KPA Pension Kundservice, telefon 020-650 500, för att få uppgifter om avgifterna och hur dessa tas ut.

När upphör försäkringen hos KPA Pensionsförsäkring att gälla vid en flytt?

Försäkringen hos KPA Pensionsförsäkring upphör att gälla när pensionskapitalet har flyttats.

Kan KPA Pensionsförsäkring ändra villkoren för flytt av pensionskapitalet?

KPA Pensionsförsäkring förbehåller sig rätten att ändra villkoren för flytt av pensionskapitalet under försäkringstiden i den mån detta blir nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning eller myndigheters 5 föreskrifter. Vidare förbehåller sig KPA Pensionsförsäkring rätten att ändra reglerna för

- den tidpunkt då pensionskapitalet senast ska flyttas
- hälsoprövningen

En ändring av flyttvillkoren träder i kraft en månad efter det att KPA Pensionsförsäkring skickat information om ändringen och de nya villkoren till den försäkrade, eller den tidigare tidpunkt som följer av lag.

2. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan återbetalningsskydd

Vad ingår i försäkringen?

Försäkringen omfattar ålderspension med eller utan återbetalningsskydd. Om den försäkrade har valt återbetalningsskydd kan han eller hon när som helst välja att ta bort återbetalningsskyddet. Om den försäkrade inte har valt eller har tagit bort återbetalningsskyddet kan han eller hon lägga till det under de förutsättningar som beskrivs här nedan.

När kan återbetalningsskyddet läggas tillbaka?

Om försäkringen inte omfattar återbetalningsskydd, kan den försäkrade – fram till dess att pensionen börjar betalas ut – lägga till återbetalningsskyddet. Om återbetalningsskyddet ska omfatta de tidigare inbetalade premierna, måste dock KPA Pensionsförsäkring först pröva den försäkrades hälsa för att medge detta.

Vad gäller om den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn?

Den försäkrade har alltid rätt att lägga till återbetalningsskyddet, utan hälsoprövning, inom ett år från det att han eller hon har gift sig, inlett ett samboförhållande eller fått barn. Tidsfristen på ett år börjar vid ett samboförhållande löpa först efter det att den försäkrade har varit folkbokförd på samma adress som sin sambo under en sammanhängande tid av sex månader.

Med barn menas såväl biologiska barn som adoptivbarn till den försäkrade. Vid adoption av ett svenskt barn börjar tidsfristen löpa från och med dagen då adoptionsbeslutet vinner laga kraft. Vid adoption av ett utländskt barn räknas tidsfristen från och med dagen då socialnämnden ger den försäkrade tillåtelse att ta emot det utländska barnet i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionssyfte. Vidare måste det utländska barnet vistas hos den försäkrade när han eller hon ansöker om återbetalningsskydd.

Den försäkrade får utnyttja denna rätt att lägga till återbetalningsskyddet, vid de uppräknade familjehändelserna, fram till dess att pensionen börjar betalas ut.

När inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar för ändringen?

KPA Pensionsförsäkrings ansvar för en ändring av försäkringsskyddets omfattning inträder dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen eller antog ett anbud från KKPA Pensionsförsäkring, förutsatt att den försäkrade inte har begärt att ändringen ska träda i kraft senare. Om KPA Pensionsförsäkring kräver en hälsoprövning, inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar för ändringen dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen av försäkringsskyddet, förutsatt att KPA Pensionsförsäkring godkänner den försäkrades hälsa.

3. Så placeras premierna och pensionskapitalet

Hur snabbt placeras en inbetald premie?

KPA Pensionsförsäkring köper fondandelar så snart som möjligt, dock senast inom fem bankdagar, efter det att en premie har kommit KPA Pensionsförsäkring tillhanda och bokförts på försäkringen.

Hur placeras en inbetald premie?

En premie som betalas in till KPA Pensionsförsäkring placeras, sedan avdrag gjorts för eventuella avgifter, på följande sätt, förutsatt att den försäkrade inte har bestämt något annat.

Till och med det kalenderår den försäkrade fyller 49 år placeras premien i KPA Etisk Aktiefond. Där- efter och till och med det kalenderår den försäkrade fyller 59 år placeras premien i KPA Etisk Blandfond 2. Från och med det kalenderår den försäkrade fyller 60 år placeras premien i en traditionell pensionsförsäkring.

Om den försäkrade fyller 59 år eller mer under det kalenderår den första inbetalningen av premie görs till försäkringen, placeras inte premien på det sätt som beskrivs ovan. I så fall placeras premien i KPA Etisk Blandfond 2, förutsatt att den försäkrade inte har bestämt något annat.

Hur omfördelas pensionskapitalet under försäkringstiden?

Pensionskapitalet omfördelas automatiskt från det kalenderår den försäkrade fyller 50 år respektive 60 år på det sätt som beskrivs under rubrikerna "Vad händer med fondandelarna när den försäkrade fyller 50 år?" respektive "Vad händer med fondandelarna när den försäkrade fyller 60 år?". Den automatiska omfördelningen sker inte om den försäkrade

- fyller 59 år eller mer under det kalenderår den första inbetalningen av premien görs till försäkringen

eller

- har bestämt om någon annan placering av premierna än vad som angivits under punkten "Hur placeras en inbetald premie?"

Vad händer med fondandelarna när den försäkrade fyller 50 år?

Från och med det kalenderår den försäkrade fyller 50 år byts fondandelarna i KPA Etisk Aktiefond under fem år ut mot fondandelar i KPA Etisk Blandfond 2.

Bytet sker en gång per år på följande sätt:

- vid det första bytet säljs en femtedel
- vid det andra en fjärdedel
- vid det tredje en tredjedel
- vid det fjärde hälften och
- vid det femte återstoden av fondandelarna i KPA Etisk Aktiefond.

Varje försäljningsbelopp placeras i KPA Etisk Blandfond 2.

Vad händer med fondandelarna när den försäkrade fyller 60 år?

Från och med det kalenderår den försäkrade fyller 60 år förs pensionskapitalet i KPA Etisk Blandfond 2 under fem år över till en traditionell pensionsförsäkring. Överföringen sker en gång per år på följande sätt:

- vid det första överföringstillfället säljs en femtedel
- vid det andra en fjärdedel
- vid det tredje en tredjedel
- vid det fjärde hälften och
- vid det femte återstoden av fondandelarna i KPA Etisk Blandfond 2.

Varje försäljningsbelopp placeras i en traditionell pensionsförsäkring.

När på året säljs och omplaceras fondandelarna?

Försäljningarna enligt ovan och placeringen av varje försäljningsbelopp görs en gång per år, tidigast den 31 mars och senast inom fem bankdagar efter den 31 mars.

Kan den försäkrade göra ett personligt val inom KPA SmartPension®?

Fram till dess att överföringen till en traditionell pensionsförsäkring har påbörjats, kan den försäkrade begära byte av de fondandelar som hör till försäkringen eller omfördela premien mellan olika fonder som KPA Pensionsförsäkring marknadsför för SmartPension®. En begäran om en annan fördelning av premien eller om ett byte av fondandelar ska göras skriftligen till KPA Pensionsförsäkring. Minst 20 procent av den premie som betalas in måste placeras i en och samma fond. Bytet eller omfördelningen genomförs så snart som möjligt, dock senast inom fem bankdagar efter det att begäran har kommit in till KPA Pensionsförsäkring

Vad händer vid en sådan begäran innan den automatiska överföringen påbörjats?

Om den försäkrade begär att få byta fondandelar eller omfördela premien mellan olika fonder innan en automatisk överföring har påbörjats enligt punkten "Hur omfördelas pensionskapitalet under försäkringstiden?" kommer inte en sådan automatisk överföring att genomföras.

Vad händer vid en sådan begäran efter det att den automatiska överföringen påbörjats?

Om den försäkrade begär att få byta fondandelar eller ändra fördelningen av premien mellan olika fonder efter det att den automatiska överföringen mellan fonderna har påbörjats enligt punkten "Hur omfördelas pensionskapitalet under försäkringstiden?" avbryts den automatiska överföringen.

Vad händer i sådana fall då pensionen ska börja betalas ut?

I sådana fall där någon automatisk överföring inte ska ske eller den automatiska överföringen har avbrutits, gäller följande. I samband med den första utbetalningen säljs alla fondandelar som hör till försäkringen. Försäljningsbeloppet placeras i en traditionell pensionsförsäkring så snart som möjligt.

Kan den försäkrade ändra personligt val till automatisk överföring inom KPA SmartPension®?

Fram till dess att alla fondandelar som hör till försäkringen har sålts och försäljningsbeloppen har placerats i en traditionell pensionsförsäkring, kan den försäkrade begära en automatisk överföring enligt punkten "Hur omfördelas pensionskapitalet under försäkringstiden?".

En sådan begäran ska göras skriftligen till KPA Pensionsförsäkring, och då gäller följande: Om det är nödvändigt byts och/eller säljs de fondandelar som hör till försäkringen, så att pensionskapitalet blir placerat på det sätt som beskrivs under punkterna "Hur placeras en inbetalad premie?" och "Hur omfördelas pensionskapitalet under försäkringstiden?".

Försäljningen av fondandelar och placeringen av försäljningsbeloppet görs så snart som möjligt, dock senast inom fem bankdagar efter det att KPA Pensionsförsäkring tagit emot den skriftliga begäran. En premie som därefter kommer in till KPA Pensionsförsäkring placeras på det sätt som beskrivs under punkten "Hur placeras en inbetald premie?".

Vad händer med fondandelarna om den försäkrade avlider?

Om försäkringen omfattar återbetalningsskydd och den försäkrade avlider innan alla fondandelar som hör till försäkringen har sålts och försäljningsbeloppen har placerats i en traditionell pensionsförsäkring, gäller följande: Alla återstående fondandelar som hör till försäkringen säljs så snart som möjligt, dock senast inom fem bankdagar efter det att KPA Pensionsförsäkring fått kännedom om dödsfallet. Försäljningsbeloppet placeras i en traditionell pensionsförsäkring.

Vad händer med försäkringen när den försäkrade avlider om återbetalningsskydd saknas?

Om försäkringen inte omfattar återbetalningsskydd och den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut eller under utbetalningstiden upphör försäkringen. Detta innebär att någon utbetalning inte kommer att göras från försäkringen alternativt att pågående utbetalningar upphör.

Vad händer med fondandelarna om ålderspensionen ska betalas ut före 65 års ålder?

Om pensionsutbetalningen från försäkringen ska påbörjas innan den försäkrade fyller 65 år (förtida uttag), gäller följande: Senast inom fem bankdagar efter det att KPA Pensionsförsäkring har tagit emot en skriftlig begäran om sådant förtida uttag, säljs alla återstående fondandelar som hör till försäkringen. Försäljningsbeloppet placeras i en traditionell pensionsförsäkring.

Kan överföringen till en traditionell pensionsförsäkring avbrytas?

Om överföringen till en traditionell pensionsförsäkring i KPA Pensionsförsäkring har påbörjats, kan den inte avbrytas.

Vad händer med utdelningen från en värdepappersfond?

Utdelningen från en värdepappersfond används endast till köp av nya andelar i samma värdepappersfond.

4. Hur bestäms pensionen?

Hur bestäms det garanterade pensionsbeloppet?

För varje premie som betalas in till traditionell pensionsförsäkring och för varje överföring som placeras i traditionell pensionsförsäkring bestäms ett garanterat pensionsbelopp. Summan av dessa pensionsbelopp blir det totala garanterade pensionsbeloppet som ska börja betalas ut vid avtalad pensionsålder och under avtalad utbetalningstid.

Varje garanterat pensionsbelopp bestäms enligt de antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet, driftskostnader och säkerhetstillägg som KPA Pensionsförsäkring bestämt ska gälla vid varje inbetalningstillfälle.

Antaganden om ränta

Räntan fastställs till en viss procentsats från vilken det görs avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader.

Antaganden om avkastningsskatt

Avdrag för avkastningsskatt görs enligt gällande regler om avkastningsskatt.

Antaganden om dödlighet

Antaganden om dödsfallssannolikhet för den försäkrade beräknas efter tillgänglig statistik och med ett säkerhetstillägg.

Antaganden om driftskostnader

Antaganden om driftskostnader görs så att kostnaderna ska motsvara KPA Pensionsförsäkrings faktiska kostnader.

Antaganden om säkerhetstillägg

Antaganden om säkerhetstillägg görs för att säkerställa det garanterade försäkringsbeloppet.

Ger den traditionella försäkringen rätt till återbäring?

Allt överskott i KPA Pensionsförsäkrings verksamhet ska gå tillbaka till de försäkrade eller andra ersättningsberättigade (såsom förmånstagare), som återbäring. Fördelningen av återbäringen ska göras på ett rättvist sätt.

Återbäring är försäkringens andel av det överskott som uppstår om KPA Pensionsförsäkrings ekonomiska resultat blir bättre än de antaganden som gjorts när det garanterade pensionsbeloppet bestämdes.

Eventuell återbäring betalas ut som ett tillägg till det garanterade pensionsbeloppet.

Kan KPA Pensionsförsäkring ändra reglerna för återbäring?

KPA Pensionsförsäkring har rätt att ändra reglerna för såväl framtida beräkningar av återbäring som sättet att fördela återbäringen. Ändringen av reglerna träder i kraft efter det att KPA Pensionsförsäkring har informerat försäkringstagaren om ändringen.

Vad är pensionskapital i fondförsäkringen och hur beräknas det?

Pensionskapitalet är försäkringens aktuella värde vid varje tidpunkt. Värdet grundas på:

- premieinbetalningar
- utdelning på de placeringar som den försäkrade har valt
- värdeförändringar på de placeringar som den försäkrade har valt
- tillägg för arvsvinst
- avdrag för driftskostnader
- överföringar till traditionell pensionsförsäkring
- avdrag för skatt.

Vad är pensionskapital i den traditionella försäkringen och hur beräknas det?

Pensionskapitalet är försäkringens aktuella värde vid varje tidpunkt. Värdet grundas på:

- fondförsäljningsbelopp som placeras i traditionell pensionsförsäkring
- premieinbetalningar
- utbetalningar från försäkringen
- avkastning på KPA Pensionsförsäkrings tillgångar
- tillägg för arvsvinst
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för skatt.

Arvsvinst

Arvsvinst beräknas genom matematisk utjämning av KPA Pensionsförsäkrings faktiska dödlighetsutfall. I fondförsäkringen sker tilldelningen genom köp av fondandelar.

Driftskostnader

Avdraget för driftskostnader ska göras så, att det bedöms täcka de driftskostnader som kan hänföras till verksamheten. Driftskostnaderna ska fördelas på respektive försäkringsprodukt och får utjämnas över tiden. I fondförsäkringen görs avdraget genom försäljning av fondandelar.

Skatt

Avdraget för skatt ska göras så, att det bedöms täcka KPA Pensionsförsäkrings kostnader för avkastningsskatt. I fondförsäkringen görs avdraget genom försäljning av fondandelar.

Avkastning

KPA Pensionsförsäkring fördelar vid varje kvartals-skifte den avkastning som KPA Pensionsförsäkring har haft på sina tillgångar under det senaste kvartalet. Avkastningen kan dock i vissa fall fördelas oftare. Med avkastning menas ränta och utdelningar på tillgångarna samt positiva eller negativa förändringar av värdet på tillgångarna. Den avkastning som fördelas till försäkringarna kan därför vara såväl positiv som negativ. Pensionskapitalet kan alltså såväl öka som minska i värde under hela försäkringstiden.

Hur bestäms den eventuella återbäringen i den traditionella försäkringen?

När försäkringen ska börja betalas ut beräknar KPA Pensionsförsäkring om försäkringen ger rätt till återbäring och i så fall med hur stort belopp.

Det belopp som ska betalas ut bestäms genom att pensionskapitalet divideras med ett delningstal, som bestäms av KPA Pensionsförsäkring vid varje tidpunkt. Delningstalet bygger på den förväntade återstående utbetalningstiden och på antaganden om KPA Pensionsförsäkrings framtida ekonomiska resultat. Om det belopp som beräknats på detta sätt är större än det garanterade pensionsbeloppet, betalar KPA Pensionsförsäkring ut mellanskillnaden som återbäring.

Så länge utbetalningarna pågår beräknar KPA Pensionsförsäkring återbäringens storlek minst en gång per år. KPA Pensionsförsäkring har rätt att minska återbäringen eller att helt upphöra med utbetalning av återbäring. Detta görs om pensionskapitalet har utvecklats sämre än vad som antagits vid den senast gjorda beräkningen eller om KPA Pensionsförsäkring ändrar delningstalet genom att ändra sina antaganden om framtiden.

Vilken är KPA Pensionsförsäkrings konsolideringspolicy?

När marknadsvärdet på KPA Pensionsförsäkrings tillgångar är lika stort som det samlade värdet på pensionskapitalet i samtliga försäkringar, är konsolideringsnivån 100 procent. KPA Pensionsförsäkring har

i sin konsolideringspolicy bestämt att konsolideringsnivån ska vara 100 procent men att den får avvika inom vissa gränser. Mer information om KPA Pensionsförsäkrings konsolideringspolicy finns på KPA Pensions hemsida kpa.se

5. Så betalas pensionen ut

Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?

Den som gör anspråk på att få ett pensionsbelopp utbetalat till sig ska styrka sin rätt till beloppet genom att – utan kostnad för KPA Pensionsförsäkring – skaffa och skicka in de handlingar och övriga upplysningar som har betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och KPA Pensionsförsäkrings ansvar. För att få beloppet utbetalat till sig måste försäkringstagaren, den försäkrade eller förmånstagaren – om KPA Pensionsförsäkring begär det – låta KPA Pensionsförsäkring hämta in upplysningar om den försäkrade från nuvarande och tidigare arbetsgivare samt från läkare, sjukhus, någon annan vårdgivare, Försäkringskassan eller någon annan försäkringsinrättning, detta för att KPA Pensionsförsäkring ska kunna bedöma sitt ansvar.

När betalas ålderspensionen ut till den försäkrade?

Ålderspensionen betalas alltid ut till den försäkrade.

Ålderspensionen betalas ut månadsvis med början den månad den försäkrade fyller 65 år om den försäkrade har begärt utbetalning. Om ingen begäran inkommit vid den tidpunkt som har kommunicerats inför 65-årsdagen ändras försäkringens utbetalningsålder till 67 år.

Om den försäkrade, med ordinarie pensionsålder 65 år, avgår med pension före 65 års ålder kan ålderspensionen betalas ut så länge den försäkrade lever eller under en begränsad tid. Utbetalning kan dock tidigast ske från den månad den försäkrade fyller 61 år. Vid tidsbegränsad utbetalning ska utbetalningen alltid pågå till 65 års ålder. Utbetalning av ålderspensionen

upphör dock senast vid utgången av den månad den försäkrade avlider.

Om ålderspensionen ska betalas ut under kortare tid än fem år upphör återbetalningsskyddet när ålderspensionen börjar betalas ut. Den försäkrade kan inte ändra utbetalningstiden när utbetalningarna väl har påbörjats.

Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet, enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110) har KPA Pensionsförsäkring rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden. Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten är lägre än 30 procent av gällande prisbasbelopp har KPA Pensionsförsäkring rätt att betala ut försäkringen med ett engångsbelopp.

Vad händer med försäkringen när den försäkrade avlider om återbetalningsskydd saknas?

Om försäkringen inte omfattar återbetalningsskydd och den försäkrade avlider innan ålderspensionen börjat betalas ut eller under utbetalningstiden upphör försäkringen. Detta innebär att någon utbetalning inte kommer att göras från försäkringen alternativt att pågående utbetalningar upphör.

Vad gäller om försäkringen omfattar återbetalningsskydd?

Om den försäkrade avlider, ska detta anmälas skriftligen till KPA Pensionsförsäkring snarast möjligt. Till anmälan ska fogas ett dödsfallsintyg. Om dödsfallsintyget är skrivet på något annat språk än svenska ska

en auktoriserad översättning till svenska bifogas. När en sådan anmälan har kommit in till KPA Pensionsförsäkring, anses KPA Pensionsförsäkring ha fått kännedom om dödsfallet. Om KPA Pensionsförsäkring på eget initiativ skulle hämta in upplysningar om ett inträffat dödsfall, anses KPA Pensionsförsäkring ha fått kännedom om dödsfallet när KPA Pensionsförsäkring fick sina upplysningar på detta sätt.

Hur betalas återbetalningsskyddet ut?

Om en försäkrad som har valt återbetalningsskydd avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut till honom eller henne, betalas i stället pensionskapitalet ut till förmånstagarna som en månatlig pension under fem år, räknat från den dag KPA Pensionsförsäkring fått kännedom om dödsfallet.

Om ålderspensionen har börjat betalas ut när den försäkrade dör gäller följande: Om den försäkrade har en livsvarig ålderspension, upphör utbetalningarna till förmånstagarna 20 år efter den dag ålderspensionen började betalas ut till den försäkrade eller den tidigare tidpunkt den försäkrade har valt.

Om månadsbeloppet understiger en halvprocent av det gällande prisbasbeloppet, enligt Socialförsäkringsbalken, har KPA Pensionsförsäkring rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden.

Vilka kan vara förmånstagare till återbetalningsskyddet (pensionen)?

Om den försäkrade avlider och försäkringen omfattar återbetalningsskydd, betalas pensionen i stället ut till de insatta förmånstagarna. Om det då inte finns några förmånstagare, betalar inte KPA Pensionsförsäkring ut någon pension.

Som förmånstagare kan den försäkrade sätta in sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo eller sina barn eller barn till sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo. Tidigare make/maka eller sambo samt barn till dessa måste namnges.

Om mål om äktenskapsskillnad pågår mellan den försäkrade och hans eller hennes make/maka när den försäkrade avlider, gäller inte förmånstagarförordnandet till make/maka.

Med make/maka likställs registrerad partner. Med den försäkrades sambo menas en ogift man eller kvinna som en ogift försäkrad har sammanlevt med

under äktenskapsliknande förhållanden och varit folkbokförd på samma adress som under en sammanhängande tid av minst sex månader räknat fram till den försäkrades dödsdag.

Om tidigare sambo är förmånstagare ska den försäkrade och sambon, under sambotiden, ha varit folkbokförda på samma adress under en sammanhängande tid av minst sex månader. Den försäkrade kan skriftligen meddela KPA Pensionsförsäkring att sambolagens definition av sambo ska gälla i stället för vad som sagts ovan.

Med barn menas arvsberättigade barn i första led men även sådana utländska barn som den försäkrade med socialnämndens tillstånd har tagit emot i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionsyfte.

Standardförordnande: Till vem/vilka betalas pensionen ut om den försäkrade inte anmält något förordnande?

Om den försäkrade inte har anmält något annat förordnande till KPA Pensionsförsäkring, betalas pensionen i första hand ut till den försäkrades make/maka eller sambo och i andra hand till den försäkrades barn i första led.

Om en förmånstagare har avlidit eller helt eller delvis avstår från sin rätt, betalas pensionen ut till dem som enligt förordnandet är närmast berättigade.

Får en förmånstagare förfoga över försäkringen?

En förmånstagare får inte någon förfoganderätt till försäkringen.

Särskilt förordnande: hur ska ändring av förmånstagare anmälas?

En ändring av ett förordnande ska anmälas skriftligen till KPA Pensionsförsäkring. Ändringen bör anmälas på en blankett som KPA Pensionsförsäkring på begäran sänder till den försäkrade.

När betalas pensionen ut?

KPA Pensionsförsäkring ska börja betala ut pensionen senast en månad efter det att den som gör anspråk på utbetalning har gjort vad som krävs enligt dessa villkor, punkten "Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?".

Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som försäkringsavtalet grundats på har varit

oriktig eller ofullständig, behöver dock inte KPA Pensionsförsäkring påbörja utbetalningen förrän en månad efter det att utredningen har avslutats.

Betalar KPA Pensionsförsäkring dröjsmålsränta?

Om en utbetalning skulle dröja längre än vad som angivits i dessa villkor, betalar KPA Pensionsförsäkring dröjsmålsränta enligt räntelagen.

KPA Pensionsförsäkring betalar ränta även om dröjsmål inte föreligger från och med den 31:a dagen efter det att ett belopp förfallit till betalning. Räntesatsen bestäms av KPA Pensionsförsäkring och framgår vid tecknandet eller senare lämnad information. Sådan ränta räknas av i de fall KPA Pensionsförsäkring ska betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Om den sammanlagda räntan är mindre än en

halv procent av det gällande prisbasbeloppet, enligt Socialförsäkringsbalken, betalas inte någon ränta.

Kan rätten till utbetalning från den här pensionsförsäkringen upphöra på grund av preskription?

Rätten till utbetalning preskriberas enligt reglerna i försäkringsavtalslagen, vilket innebär följande: Den som begär utbetalning måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tio år från det att begäran om utbetalning tidigast kunde göras.

Annars upphör rätten till utbetalning. Den som begärt utbetalning inom denna tid har alltid minst sex månader på sig att överklaga från det att KPA Pensionsförsäkring har förklarat sig ha tagit slutlig ställning till begäran

6. Avgifter till KPA Pensionsförsäkring

Vilka avgifter tar KPA Pensionsförsäkring ut?

Aktuella avgifter finns på KPA Pensions hemsida kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions kundservice för att få uppgift om avgifterna.

KPA Pensionsförsäkring har rätt att när som helst ändra avgifterna och sättet att ta ut dessa.

7. Återköp

Kan försäkringstagaren köpa tillbaka (återköpa) försäkringen?

Varken försäkringstagaren eller den försäkrade har någon rätt till återköp av försäkringen.

8. Årligt värdebesked

Får den försäkrade veta hur pensionssparandet utvecklas?

En gång per år får den försäkrade information om försäkringens värde. Värdebeskedet visar hur spar-

det i försäkringen har utvecklats. Det visar också de premier som bokförts på försäkringen och de avgifter som belastat försäkringen.

9. En pensionsförsäkring måste följa lagstiftningen

Kan pensionsförsäkringen överlåtas, pantsättas eller belånas?

Försäkringen får inte överlåtas, pantsättas eller belånas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara en pensionsförsäkring enligt de bestämmelser i inkomstskattelagen som gäller vid varje tidpunkt.

KPA Pensionsförsäkring lämnar i förekommande fall kontrolluppgifter enligt Skatteförordningen (2011:1244).

10. Begränsningar av KPA Pensionsförsäkrings ansvar

Vad gäller vid krigstillstånd i Sverige?

Vid krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning i fråga om KPA Pensionsförsäkrings ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

Vad tar KPA Pensionsförsäkring inte ansvar för?

KPA Pensionsförsäkring tar inte ansvar för någon sådan skada som beror på lagbud, myndighetsåtgärd,

krigshändelse, strejk, bojkott, blockad eller lockout eller någon annan liknande omständighet. I fråga om strejk, bojkott, blockad eller lockout gäller detta förbehåll även om det är KPA Pensionsförsäkring som vidtar eller är föremål för någon sådan konfliktåtgärd. KPA Pensionsförsäkring är inte heller skyldigt att i andra fall ersätta en skada som uppkommer, om KPA Pensionsförsäkring visat normal aktsamhet.

11. Om du inte är nöjd

Vart vänder du dig för att få information eller klaga?

Om du inte är nöjd vill vi naturligtvis att du i första hand kontaktar oss, KPA Pensions kundservice telefon 020-650 500 eller per e-post: kundservice@kpa.se. Det kan till exempel ha uppstått något missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt. Om du ändå inte är nöjd finns följande alternativ:

- **Kundombudsmannen KPA Pension**
Kundombudsmannen är fristående från KPA Pensionsförsäkring och prövar opartiskt om ditt ärende handlagts på rätt sätt. Prövningen är kostnadsfri. Postadress: 106 60 Stockholm
Telefon: 020-655 253 eller 08-772 84 30
- **Konsumenternas Försäkringsbyrå**
Konsumenternas Försäkringsbyrå ger upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor.
Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm
Telefon: 08-225 800
- **Kommunal konsumentvägledning**
I många kommuner finns en kommunal konsumentvägledning. En sådan kan också ge dig råd och hjälp i försäkringsfrågor. Du hittar telefonnumret i telefonkatalogen.
- **Personförsäkringsnämnden**
Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar. Nämndens yttrande är rådgivande.
Adress: Box 24067, 104 50 Stockholm
Telefon: 08-522 787 20

- **Allmänna reklamationsnämnden (ARN)**
ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor. Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida. Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till KPA Pensionsförsäkring AB.
Adress: Box 174, 101 23 Stockholm
Telefon: 08-508 860 00
E-post: arn@arn.se
Webb: arn.se

Rättslig prövning

Ett ärende kan alltid överlämnas till rättslig prövning i allmän domstol.

Rättsskyddsförsäkring

Om du har en rättsskyddsförsäkring, kan du eventuellt använda den vid en tvist.

12. Personuppgifter

Behandling av personuppgifter

Behandlingen av personuppgifter sker för ändamål som är nödvändiga för att KPA Pensionsförsäkring AB ska kunna fullgöra sina åtaganden enligt ingånget försäkringsavtal. Uppgifterna behandlas med sekretess, i enlighet med våra etiska regler.

De personuppgifter som kan komma att behandlas är uppgifter såsom namn, personnummer, civilstånd och kontaktuppgifter. KPA Pensionsförsäkring AB kan behöva inhämta uppgifter från arbetsgivare, organisationer, myndigheter, externa register som exempelvis Statens Personadressregister (SPAR), i den utsträckning som är nödvändigt. Personuppgifterna registerförs hos KPA Pensionsförsäkring AB.

Vi kommer att spara uppgifterna så länge vi behöver dem för att uppfylla det ändamål för vilka de samlats in. Därefter raderar vi uppgifterna. KPA Pensionsförsäkring AB kan i vissa fall vara skyldigt enligt lag att lämna ut personuppgift till myndigheter, till exempel Försäkringskassan och Skatteverket.

Vi kan även behöva lämna ut vissa personuppgifter till återförsäkringsbolag. Om uppgifterna överförs till ett land utanför Europeiska Unionen (EU), säkerställer vi att sådan överföring överensstämmer med lag.

Vi kan även behöva hantera uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk eller när vi har ett berättigat intresse av att hantera personuppgifter.

Försäkrad har rätt att få information om vilka uppgifter som vi behandlar, att få felaktiga uppgifter rättade, att begära att KPA Pensionsförsäkring AB begränsar sin behandling och att dina uppgifter överförs till annan part samt invända mot den behandling vi utför. Försäkrad har även rätt att inge klagomål till ansvarig tillsynsmyndighet.

Läs mer om KPA Pensionsförsäkring ABs hantering av personuppgifter och den försäkrades rättigheter på kpa.se/personuppgifter.

13. Motverkan av penningtvätt och finansiering av terrorism

KPA Pension följer ett strikt regelverk för att förhindra att KPA Pensionsförsäkring utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare är skyldiga att förse KPA Pensionsförsäkring med nödvändig information med anledning av tillämplig lagstiftning.

KPA Pensionsförsäkring har rätt att neka nytt försäkringsavtal och avsluta ett befintligt försäkringsavtal om det på skälig grund kan misstänkas att nyttjandet av KPA Pensionsförsäkrings produkter eller tjänster utgör led i penningtvätt och/eller finansiering av terrorism.

KPA Pensionsförsäkring har rätt att dela information till andra bolag inom koncernen i syfte att upptäcka och motverka penningtvätt och/eller finansiering av terrorism.

KPA Pension är det ledande pensionsbolaget inom kommunsektorn. Sedan starten 1922 har vi erbjudit våra kunder konkurrenskraftiga pensions- och försäkringslösningar. KPA Pension är också pensionsbolaget som tänker ett steg längre. Vi vill ge våra kunder en trygg pension i en hållbar framtid och tar därför ett aktivt samhällsansvar.

KPA Pension har idag hand om pensionen för cirka en miljon anställda inom kommun, landsting, region, kommunalförbund, kommunförbund och kommunala företag. Vi ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Landsting.